

Cylch 5: Pennod 5 Llwyfannau ar-lein

Cyflwyniad

Mae llwyfan gwerthu bwyd ar-lein yn fusnes technoleg sy'n hwyluso cyfnewid bwyd rhwng gwerthwyr a defnyddwyr. Rhaid i unrhyw fusnes sy'n gwerthu bwyd ar-lein, gan gynnwys busnesau dosbarthu bwyd, gael ei gofrestru fel busnes bwyd ([footnote 1](#)). Mae'r ASB yn darparu canllawiau ar gyfer busnesau bwyd sy'n defnyddio llwyfannau ar-lein ([footnote 2](#)). Bydd swyddog diogelwch bwyd o'r awdurdod lleol yn arolygu busnes i sicrhau ei fod yn dilyn cyfraith hylendid bwyd fel bod y bwyd yn ddiogel i'w fwyta.

Gofynnodd Bwyd a Chi 2 i'r ymatebwyr am eu defnydd o wahanol fathau o lwyfannau ar-lein sy'n gwerthu bwyd, a'u profiadau ohonyn nhw. Gofynnwyd cwestiynau i ystod o lwyfannau ar-lein, fel busnesau bwyd a gwefannau dosbarthu bwyd, apiau rhannu bwyd, a marchnadoedd cyfryngau cymdeithasol.

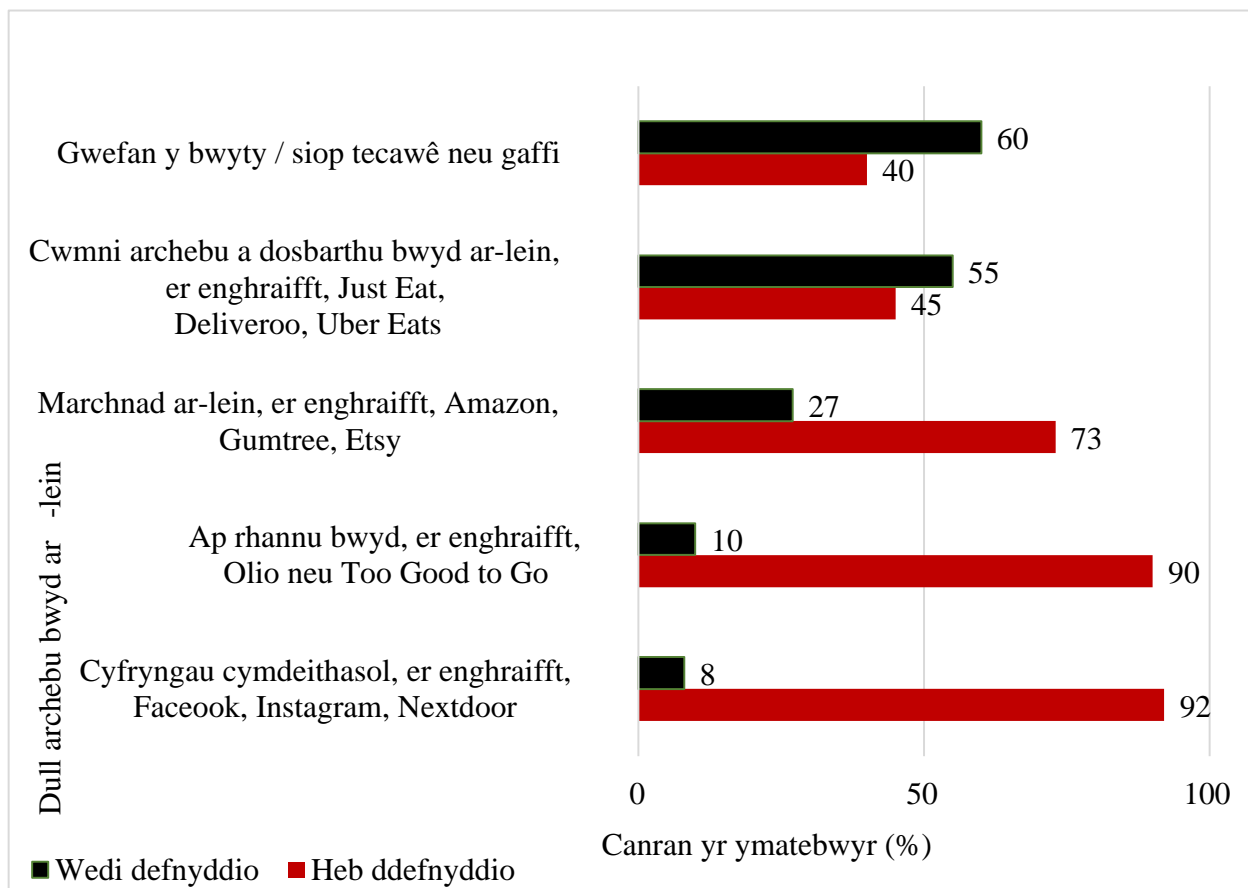
Mae'r bennod hon yn rhoi trosolwg o ddefnydd yr ymatebwyr o lwyfannau ar-lein, gan gynnwys pa mor aml mae pobl yn defnyddio llwyfannau ar-lein i brynu bwyd a diod, a'r mathau o fwyd a diod mae pobl yn eu harchebu trwy'r llwyfannau hyn. Mae hefyd yn darparu gwybodaeth am ymwybyddiaeth pobl a'u defnydd o sgoriau hylendid bwyd a gwybodaeth am alergenau ar lwyfannau ar-lein.

Pa lwyfannau ar-lein a ddefnyddir i archebu bwyd neu ddiod ar-lein?

Ffigur 13. Y llwyfannau y mae'r ymatebwyr yn archebu bwyd neu ddiod ar-lein ganddynt

Newid i weld tabl a fersiwn hygyrch

Newid i weld siart

Dull o archebu bwyd	Heb ddefnyddio	Wedi defnyddio
Cyfryngau cymdeithasol, er enghraifft, Faceook, Instagram, Nextdoor	92	8
Ap rhannu bwyd, er enghraifft, Olio neu Too Good to Go	90	10
Marchnad ar-lein, er enghraifft, Amazon, Gumtree, Etsy	73	27
Cwmni archebu a dosbarthu bwyd ar-lein, er enghraifft, Just Eat, Deliveroo, Uber Eats	45	55
Gwefan y bwyty / siop tecaw? neu gaffi	40	60

Lawrlwytho'r siart hon

[Delwedd .csv](#)

Ffynhonnell: Bwyd a Chi 2: Cylch 5

Gofynnwyd i'r ymatebwyr nodi a oedden nhw erioed wedi archebu bwyd neu ddiod ar-lein trwy nifer o wahanol lwyfannau. Dywedodd dros hanner yr ymatebwyr eu bod wedi archebu bwyd neu ddiod o wefannau bwyty, siop tecawê neu gaffi (60%) neu gan gwmni archebu a dosbarthu ar-lein (er enghraifft, Just Eat, Deliveroo, Uber Eats) (55%). Roedd tua chwarter (27%) yr ymatebwyr wedi archebu trwy farchnad ar-lein (er enghraifft Amazon, Gumtree, Etsy), ac roedd tua 1 o bob 10 wedi archebu bwyd neu ddiod trwy ap rhannu bwyd (er enghraifft Olio, Too Good To Go) (10%) neu lwyfannau cyfryngau cymdeithasol (er enghraifft, Facebook, Instagram, Nextdoor) (8%) (Ffigur 13) [\(footnote 3\)](#).

Roedd defnyddio marchnadoedd ar-lein i archebu bwyd neu ddiod yn amrywio rhwng gwahanol categorïau o bobl yn y ffyrdd canlynol:

- Grŵp oedran: roedd oedolion iau yn fwy tebygol o fod wedi archebu bwyd neu ddiod o farchnad ar-lein o gymharu ag oedolion hŷn. Er enghraifft, roedd 40% o bobl 16-24 oed wedi archebu bwyd neu ddiod o farchnad ar-lein o gymharu ag 11% o bobl 65-79 oed.
- Maint y cartref: roedd yr ymatebwyr a oedd yn byw mewn cartrefi â 3 neu fwy o bobl (er enghraifft, 32% o'r rheiny mewn cartrefi tri pherson) yn fwy tebygol o fod wedi archebu bwyd neu ddiod o farchnad ar-lein na'r rheiny a oedd yn byw mewn cartrefi un-person (20%).
- Diogeledd bwyd: roedd yr ymatebwyr yn y categorïau isel (42%) neu isel iawn (44%) o ran diogeledd bwyd yn fwy tebygol o fod wedi archebu bwyd neu ddiod o farchnad ar-lein na'r rheiny â diogeledd bwyd ymylol (30%) neu uchel (21%).
- Cyfrifoldeb dros goginio: roedd y rheiny sy'n coginio (28%) yn fwy tebygol o fod wedi archebu bwyd neu ddiod o farchnad ar-lein na'r rheiny nad ydyn nhw byth yn coginio (16%).

Roedd defnyddio'r cyfryngau cymdeithasol i archebu bwyd neu ddiod yn amrywio rhwng gwahanol categorïau o bobl yn y ffyrdd canlynol:

- Grŵp oedran: roedd oedolion 54 oed neu'n iau (er enghraifft, 15% o bobl 25-34 oed) yn fwy tebygol o fod wedi archebu bwyd neu ddiod trwy'r cyfryngau cymdeithasol na'r rheiny dros 55 oed (er enghraifft, 1% o bobl 65-79 oed).
- Diogeledd bwyd: roedd yr ymatebwyr yn y categorïau isel (15%) neu isel iawn (18%) o ran diogeledd bwyd yn fwy tebygol o fod wedi archebu bwyd neu ddiod trwy'r cyfryngau cymdeithasol na'r rheiny â diogeledd bwyd ymylol (6%) neu uchel (5%).

Roedd defnyddio apiau rhannu bwyd i archebu bwyd neu ddiod yn amrywio rhwng gwahanol categorïau o bobl yn y ffyrdd canlynol:

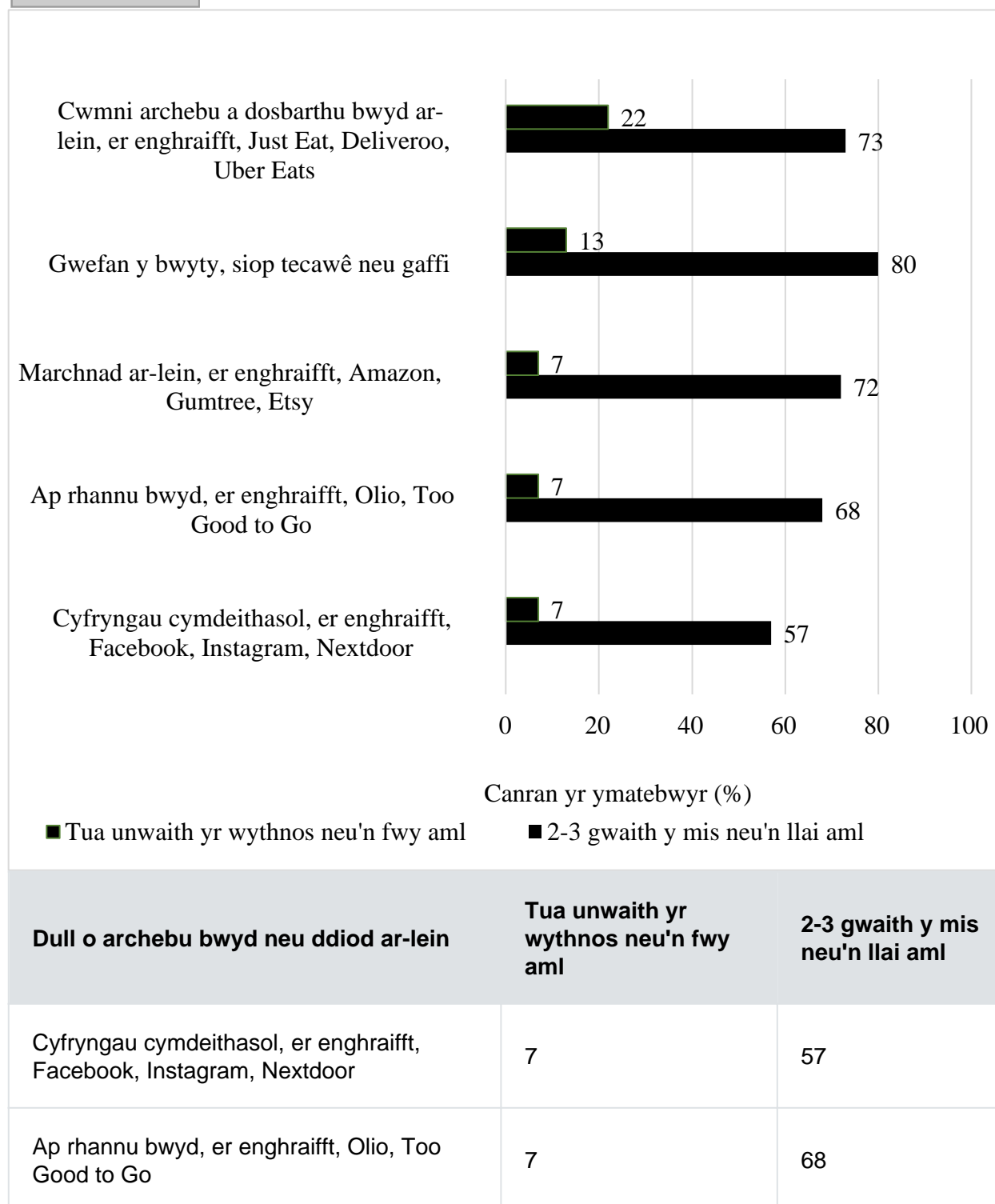
- Grŵp oedran: roedd oedolion iau yn fwy tebygol o fod wedi archebu bwyd neu ddiod trwy ap rhannu bwyd nag oedolion hŷn. Er enghraifft, roedd 21% o oedolion 25-34 oed wedi archebu bwyd neu ddiod trwy ap rhannu bwyd o gymharu ag 1% o bobl 65-79 oed.
- NS-SEC: roedd myfyrwyr amser llawn (22%) yn fwy tebygol o fod wedi archebu bwyd neu ddiod trwy ap rhannu bwyd na'r rheiny mewn grwpiau galwedigaethol eraill (er enghraifft, 4% o'r rheiny mewn swyddi goruchwyllo a thechnegol is).
- Diogeledd bwyd: roedd yr ymatebwyr yn y categorïau isel (17%), isel iawn (16%) ac ymylol (16%) o ran diogeledd bwyd yn fwy tebygol o fod wedi archebu bwyd neu ddiod trwy ap rhannu bwyd na'r rheiny â diogeledd bwyd uchel (7%)**.

Pa mor aml y mae'r ymatebwyr yn archebu bwyd neu ddiod trwy lwyfannau ar-lein?

Ffigur 14. Pa mor aml y mae'r ymatebwyr yn archebu bwyd neu ddiod trwy wahanol lwyfannau ar-lein

Newid i weld tabl a fersiwn hygyrch

Newid i weld siart

Dull o archebu bwyd neu ddiod ar-lein	Tua unwaith yr wythnos neu'n fwy aml	2-3 gwaith y mis neu'n llai aml
Marchnad ar-lein, er enghraifft, Amazon, Gumtree, Etsy	7	72
Gwefan y bwyty, siop tecawe neu gaffi	13	80
Cwmni archebu a dosbarthu bwyd ar-lein, er enghraifft, Just Eat, Deliveroo, Uber Eats	22	73

Lawrlwytho'r siart hon

[Delwedd .csv](#)

Ffynhonnell: Bwyd a Chi 2: Cylch 5

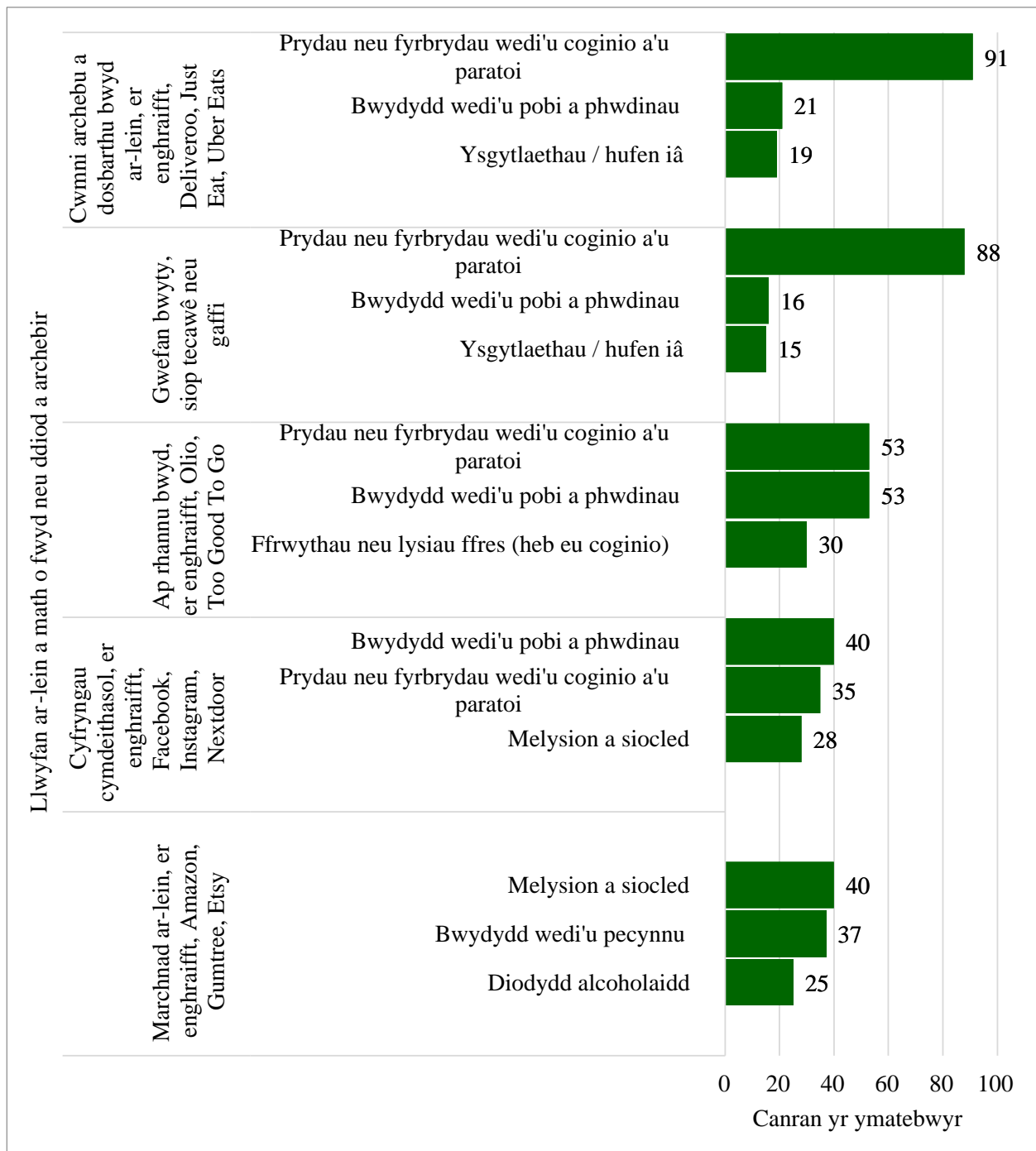
Gofynnwyd i'r ymatebwyr a oedd wedi archebu bwyd neu ddiod trwy ystod o lwyfannau ar-lein pa mor aml yr oedden nhw'n archebu bwyd neu ddiod trwy'r llwyfan hwnnw. Roedd y rhan fwyaf o'r ymatebwyr yn archebu bwyd neu ddiod o bob math o lwyfannau ar-lein 2-3 gwaith y mis neu'n llai aml, gyda lleiafrif yn defnyddio'r mathau hyn o lwyfannau o leiaf unwaith yr wythnos. Er enghraifft, roedd 22% o'r ymatebwyr yn archebu bwyd neu ddiod trwy gwmni archebu a dosbarthu ar-lein (er enghraifft, Just Eat, Deliveroo, Uber Eats) tua unwaith yr wythnos neu'n amlach, ac roedd 73% o'r ymatebwyr yn gwneud hyn tua 2-3 gwaith y mis neu'n llai aml (Ffigur 14) [\(footnote 4\)](#).

Pa fathau o fwyd a diod y mae'r ymatebwyr yn eu harchebu trwy wahanol lwyfannau ar-lein?

Ffigur 15. Y math o fwyd neu ddiod a archebir yn ôl y llwyfan ar-lein

Newid i weld tabl a fersiwn hygyrch

Newid i weld siart

Llwyfannau ar-lein a math o archebu	Prydau neu fyrbrydau wedi'u coginio a'u paratoi	Bwydydd wedi'u pobi a phwdinau	Ysgytlaethau / hufen ia
Marchnad ar-lein, er enghraifft, Amazon, Gumtree, Etsy	91	21	19
Gwefan bwyty, siop tecawe neu gaffi	88	16	15

Llwyfannau ar-lein a math o archebu	Prydau neu fyrbrydau wedi'u coginio a'u paratoi	Bwydydd wedi'u pobi a phwddinau	Ysgytlaethau / hufen ia
Ap rhannu bwyd, er enghraifft, Olivo, Too Good To Go	53	53	30
Cyfryngau cymdeithasol, er enghraifft, Facebook, Instagram, Nextdoor	40	35	28
Cwmni archebu a dosbarthu bwyd ar-lein, er enghraifft, Deliveroo, Just Eat, Uber Eats	40	37	25

Lawrlwytho'r siart hon

[Delwedd .csv](#)

Ffynhonnell: Bwyd a Chi 2: Cylch 5

Gofynnwyd i'r ymatebwyr a oedd wedi cwblhau'r arolwg ar-lein ac a oedd wedi archebu bwyd neu ddiod trwy ystod o lwyfannau ar-lein pa fwyd neu ddiod yr oedden nhw wedi eu harchebu trwy'r llwyfan(nau) yn ystod y 12 mis diwethaf. Roedd y mathau mwyaf cyffredin o fwyd a diod yn amrywio yn ôl y llwyfan. Prydau neu fyrbrydau wedi'u coginio a'u paratoi, bwydydd wedi'u pobi a phwddinau oedd y cynhyrchion a archebwyd amlaf trwy gwmnïau archebu a dosbarthu ar-lein (er enghraifft, Just Eat, Deliveroo, Uber Eats), gwefannau bwytai, siopau tecawê neu gaffis, apiau rhannu bwyd (er enghraifft, Olivo, Too Good To Go), a chyfryngau cymdeithasol (er enghraifft, Facebook, Instagram, Nextdoor). Fodd bynnag, melysion a siocledi, a bwydydd wedi'u pecynnu oedd yn cael eu harchebu amlaf trwy farchnadoedd ar-lein (er enghraifft, Amazon, Gumtree, Etsy) (Ffigur 15) ([footnote 5](#)).

Defnydd o'r Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd ar lwyfannau ar-lein

Mae'r [Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd](#) yn helpu pobl i wneud dewisiadau gwybodus o ran ble i fwyta allan neu siopa am fwyd trwy roi gwybodaeth glir am safonau hylendid busnesau. Mae busnesau'n cael sgôr o 0 i 5. Mae sgôr o 5 yn dangos bod y safonau hylendid yn dda iawn ac mae sgôr o 0 yn dangos bod angen gwella ar frys. Mae'r ASB yn rhoi'r cynllun ar waith mewn partneriaeth ag awdurdodau lleol yng Nghymru, Lloegr a Gogledd Iwerddon.

Gofynnwyd i'r ymatebwyr a oedd wedi archebu bwyd neu ddiod trwy lwyfan ar-lein ac a oedd wedi clywed am y Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd pa mor aml yr oedden nhw'n gwirio sgoriau'r Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd wrth archebu bwyd a diod ar-lein. Roedd dros hanner (46%) o'r ymatebwyr yn gwirio sgoriau'r Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd yn aml (hynny yw, y rhan fwyaf o'r amser); roedd 31% o'r ymatebwyr yn gwneud hyn yn achlysurol (hynny yw, tua hanner yr amser neu weithiau); ac nid oedd 22% o'r ymatebwyr byth yn gwirio sgoriau hylendid bwyd ([footnote 6](#)).

Gofynnwyd i'r ymatebwyr a ddywedodd eu bod yn chwilio am sgoriau'r Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd wrth archebu bwyd neu ddioid ar-lein pa mor aml oedd y sgoriau'n hawdd eu canfod. Dywedodd bron i hanner (48%) o'r ymatebwyr fod y sgoriau'n aml (hynny yw, bob amser neu'r rhan fwyaf o'r amser) yn hawdd eu canfod; dywedodd 40% fod y sgoriau'n hawdd eu canfod o bryd i'w gilydd (hynny yw, tua hanner yr amser neu'n achlysurol); a dywedodd 3% nad oedd y sgoriau byth yn hawdd eu canfod ([footnote 7](#)).

Gorsensitifrwydd i fwyd a defnyddio llwyfannau ar-lein

Mae gorsensitifrwydd i fwyd yn derm sy'n cyfeirio at adwaith corfforol gwael neu annymunol sy'n digwydd o ganlyniad i fwyta bwyd penodol. Ceir gwahanol fathau o orsensitifrwydd i fwyd gan gynnwys alergedd bwyd, anoddefiad bwyd a chlefyd seliag ([footnote 8](#)).

Mae'r ASB yn darparu canllawiau i fusnesau bwyd ar ddarparu gwybodaeth am alergenau i'w cwsmeriaid. Yn ôl y gyfraith ([footnote 9](#)), rhaid i fusnesau bwyd yn y DU roi gwybod i'w cwsmeriaid os ydyn nhw'n defnyddio unrhyw un o'r 14 prif alergen yn y bwyd a'r ddioid maen nhw'n eu darparu ([footnote 10](#)). Mae'r gofynion o ran labelu alergenau sy'n ofynnol yn wahanol gan ddbynnu ar sut mae bwyd yn cael ei werthu a'r math o fwyd sy'n cael ei werthu. Os yw bwyd yn cael ei werthu ar-lein, dylai gwybodaeth fod ar gael i gwsmer cyn iddyn nhw gwblhau'r broses o brynu'r bwyd, a phan fydd y bwyd yn cael ei ddsbarthu, [Canllawiau ar alergenau ar gyfer busnesau bwyd, yr ASB](#).

Gofynnwyd i'r ymatebwyr sydd â gorsensitifrwydd i fwyd, neu sy'n byw gyda rhywun â gorsensitifrwydd i fwyd, pa mor aml y maen nhw'n chwilio am wybodaeth sy'n eu galluogi i nodi bwyd a allai achosi adwaith gwael neu annymunol wrth archebu bwyd neu ddioid ar-lein. Roedd un o bob pump (20%) o'r ymatebwyr bob amser yn chwilio am wybodaeth a fyddai'n eu galluogi i nodi bwyd a allai achosi iddyn nhw gael adwaith gwael neu annymunol, ac roedd 38% o'r ymatebwyr yn chwilio am yr wybodaeth hon yn llai aml (hynny yw, y rhan fwyaf o'r amser, tua hanner yr amser, yn achlysurol). Fodd bynnag, nid oedd oddeutu 4 o bob 10 (37%) o'r ymatebwyr byth yn chwilio am wybodaeth a fyddai'n eu galluogi i nodi bwyd a allai achosi adwaith gwael neu annymunol wrth archebu bwyd neu ddioid ar-lein ([footnote 11](#)).

1. [Cyngor i fusnesau sy'n gwerthu bwyd ar-lein, yr ASB. Rheoliad \(EC\) Senedd a Chyngor Ewrop Rhif 178/2002, 28 Ionawr 2002.](#)
2. [Gwerthu o bell, archebu trwy'r post a dosbarthu, yr ASB. Diogelwch bwyd ar gyfer dosbarthu bwyd, yr ASB.](#)
3. Cwestiwn: Ydych chi erioed wedi archebu bwyd neu ddioid ar-lein trwy'r canlynol...? a) gwefan bwyty, caffi neu siop tecawê ei hun. b) cwmni archebu a dosbarthu ar-lein, er enghraifft, Just Eat, Deliveroo neu Uber Eats, ac ati. c) marchnad ar-lein, er enghraifft, Amazon, Gumtree, Etsy, ac ati. d) cyfryngau cymdeithasol, er enghraifft, Facebook, Instagram, Nextdoor, ac ati. e) ap rhannu bwyd, er enghraifft, Olio neu Too Good To Go, ac ati. Ymatebion: ydw, nac ydw. Sylfaen= 4041, pawb a ymatebodd ar-lein.
4. Cwestiwn: Pa mor aml ydych chi'n archebu bwyd neu ddioid ar-lein...? A) gwefan bwyty, caffi neu siop tecawê ei hun. b) cwmni archebu a dosbarthu ar-lein, er enghraifft, Just Eat, Deliveroo neu Uber Eats, ac ati. C) marchnad ar-lein, er enghraifft, Amazon, Gumtree, Etsy, ac ati. d) cyfryngau cymdeithasol, er enghraifft, Facebook, Instagram, Nextdoor, ac ati. e) ap rhannu bwyd, er enghraifft, Olio neu Too Good to Go, ac ati. Ymatebion: bob dydd, bron bob dydd, 2-3 gwaith yr wythnos, tua unwaith yr wythnos, 2-3 gwaith y mis, tua

unwaith y mis, llai nag unwaith y mis, byth, methu cofio. Sylfaen A= 2984, B= 2443, C= 1536, D= 678, E= 670, pawb a ymatebodd ar-lein a'r rheiny a lenwodd fersiwn A yr holiadur post sydd wedi archebu bwyd neu ddiod trwy A/B/C/D/E.

5. Cwestiwn: Yn ystod y 12 mis diwethaf, pa fwyd neu ddiod ydych chi wedi'u harchebu ar-lein...? a) yn uniongyrchol trwy wefan bwyty, caffi neu siop tecawê ei hun. b) trwy gwmni archebu a dosbarthu ar-lein er enghraifft, Just Eat, Deliveroo neu Uber Eats, ac ati. c) trwy farchnad ar-lein, er enghraifft, Amazon, Gumtree, Etsy, ac ati. d) trwy gyfryngau cymdeithasol, er enghraifft, Facebook, Instagram, Nextdoor, ac ati. e) trwy ap rhannu bwyd, er enghraifft, Olivo neu Too Good to Go, ac ati. Ymatebion: prydau wedi'u coginio a'u paratoi neu fyrbrydau, bwydydd a phwddinau wedi'u pobi, fel cacennau caws, cacennau, bisgedi, bara ac ati neu does/cymysgeddau i wneud y rhain, ysgytlaeth/hufen iâ, diodydd protein, ffrwythau neu lysiau ffres (heb eu coginio), cynhyrchion llaeth, fel llaeth, caws, iogwrt, menyng ac ati, diodydd alcoholaidd, fel cwrw, gwin, gwirodydd, coctels, diodydd di-alcohol, arall (nodwch). Sylfaen A= 2165, B= 1808, C= 855, D= 199, E= 266, pawb a ymatebodd ar-lein sydd wedi archebu bwyd neu ddiod ar-lein trwy...A/B/C/D/E.
6. Cwestiwn: Pan fyddwch chi'n archebu bwyd a diod ar-lein, pa mor aml ydych chi'n chwilio am sgoriau'r Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd? Ymatebion: bob amser, y rhan fwyaf o'r amser, tua hanner yr amser, weithiau, byth, ddim yn gwybod. Sylfaen = 2642, yr holl ymatebwyr sydd wedi archebu bwyd a diod ar-lein ac sydd wedi clywed am y Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd.
7. Cwestiwn: Pan fyddwch chi'n chwilio am sgoriau'r Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd wrth archebu bwyd a diod ar-lein, pa mor aml ydyn nhw'n hawdd eu canfod? Ymatebion: bob amser, y rhan fwyaf o'r amser, tua hanner yr amser, weithiau, byth, ddim yn gwybod. Sylfaen = 2039, pawb a ymatebodd ar-lein ac sy'n chwilio am sgoriau'r Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd wrth archebu bwyd a diod ar-lein.
8. [Yr ASB yn Esbonio: Gorsensitifrwydd i fwyd. Trosolwg: Alergedd Bwyd, GIG. Anoddefiad Bwyd, GIG. Trosolwg: Clefyd seliag, GIG.](#)
9. [42 Rheoliad \(EU\) Senedd a Chyngor Ewrop Rhif 1169/2011, 25 Hydref 2011.](#)
10. Yr 14 alergen yw: seleri, grawnfwydydd sy'n cynnwys glwten (fel haidd a cheirch), cramenogion (fel corgimychiaid, crancod a chimychiaid), wyau, pysgod, bysedd y blaidd (lupin), llaeth, molysgiaid (fel cregyn gleision ac wystrys), mwstard, pysgnau, sesame, ffa soia, sylffwr deuocsid a sylffitau, a chnau coed (fel cnau almon, cnau cyll, cnau Ffrengig, cnau Brasil, cnau cashew, cnau pecan, cnau pistachio a chnau macadamia).
11. Cwestiwn: Pan fyddwch chi'n archebu bwyd a diod ar-lein, pa mor aml ydych chi'n chwilio am wybodaeth sy'n eich galluogi i nodi bwyd a allai achosi adwaith corfforol gwael neu annymunol i chi neu i rywun arall yn eich cartref? Ymatebion: bob amser, y rhan fwyaf o'r amser, tua hanner yr amser, weithiau, byth, ddim yn gwybod, dydw i ddim yn archebu bwyd a diod ar-lein. Sylfaen= 2476, yr holl ymatebwyr sydd wedi archebu bwyd neu ddiod ar-lein ac sy'n dioddef adwaith corfforol gwael neu annymunol ar ôl bwyta bwydydd penodol, neu sy'n osgoi rhai bwydydd oherwydd yr adwaith gwael y gallen nhw ei achosi, a/neu sy'n byw gydag o leiaf un oedolyn neu blentyn arall.